

Uchwała Nr 41/2025
Rady Miejskiej w Przemyślu
z dnia 28 lutego 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) uchwala się, co następuje:

§1.

Uchwala się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Przemyśla.

§3.

Traci moc Uchwała Nr 26/2022 Rady Miejskiej w Przemyślu z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Profilaktyki Przemocy w Rodzinie w Przemyślu na lata 2022-2026.

§4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Marcin Kowalski

Załącznik do uchwały Nr 41/2025
Rady Miejskiej w Przemyślu
z dnia 28 lutego 2025 r.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2025 – 2030

Przemyśl 2025

Uzasadnienie Programu

Rodzina jest pierwszym i naturalnym środowiskiem wychowawczym dziecka w każdym okresie jego życia i rozwoju. W domu rodzinnym dziecko powinno zdobywać właściwe wzorce zachowania i komunikacji z innymi ludźmi. Ma także zapewnić mu poczucie bezpieczeństwa, dawać miłość i stabilizację.

Zaburzone funkcjonowanie rodziny negatywnie wpływa na sytuację dziecka, na jego postawę, zachowanie i funkcjonowanie w środowisku. Niewydolność wychowawcza rodziców, ich problemy opiekuńczo - wychowawcze, uzależnienia i przemoc w rodzinie są przyczynami niewłaściwego ukształtowania osobowości młodego człowieka oraz jego przygotowania do dorosłego życia, co może być przyczyną nieprawidłowego funkcjonowania w dorosłości.

Niewątpliwie jednym z najbardziej traumatycznych przeżyć dla dziecka jest przemoc w rodzinie, także poprzez bycie świadkiem aktów przemocy czy konfliktów pomiędzy opiekunami. Skutki przemocy dotyczą bezpośrednich szkód na zdrowiu fizycznym, psychicznym, jak i poważnych problemów ujawniających się w życiu dorosłym. Koniecznym staje się podejmowanie działań mających na celu jej przeciwdziałanie.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce regulowany jest ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673). Przepisy niniejszej ustawy zobowiązują do prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na wszystkich szczeblach administracji rządowej i samorządowej.

Zapobieganie występowaniu oraz ograniczenie skali i skutków zjawiska przemocy wymaga systemowych i planowych działań, a także współpracy wielu podmiotów zaangażowanych w pomoc rodzinie. W związku z tym stworzono niniejszy Program, który jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Podstawą prawną programu są:

- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232 z późn.zm.),

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r., w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166).

W pierwszej, diagnostycznej jego części przedstawiono obowiązującą definicję przemocy domowej oraz definicję i poziomy profilaktyki, omówiono zjawisko przemocy domowej na terenie Przemysła oraz zasoby instytucjonalne miasta dedykowane profilaktyce i rozwiązywaniu problemu przemocy domowej.

Podsumowaniem tej części jest analiza SWOT systemu wsparcia osób i rodzin zagrożonych bądź dotkniętych przemocą domową.

W części drugiej, strategicznej, wyznaczono cele i kierunki działań, które zostały przyjęte do realizacji w perspektywie programowej, założono też ich efekty, a także wskazano adresatów programu, określono sposób monitorowania i ewaluacji, oraz źródła jego finansowania.

Wykaz zastosowanych skrótów

- Kk – Kodeks karny,
- KMP – Komenda Miejska Policji,
- MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- MOZU – Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom,
- ODPD – Osoba doznająca przemocy domowej,
- OSPD – Osoba stosująca przemoc domową,
- OWS – Ośrodek Wsparcia Socjalnego,
- PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- SO – Sąd Okręgowy,
- SOW – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Osób Doznających Przemocy Domowej,
- SR – Sąd Rejonowy,
- PTWzK – Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem,
- UM – Urząd Miejski.

Spis treści

Uzasadnienie Programu.....	2
1. Przemoc domowa i profilaktyka – kwestie definicyjne	6
1.1 Pojęcie przemocy domowej	6
1.2 Profilaktyka i jej poziomy	9
2. Podstawy prawne systemu przeciwdziałania przemocy domowej	10
3. Analiza zjawiska przemocy domowej w mieście Przemyślu	11
4. Zasoby instytucjonalne miasta Przemyśla.....	15
4.1 Instytucje i organizacje na terenie miasta Przemyśla realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	15
4.2 Analiza SWOT	16
5. Cele i założenia programu.....	21
6. Adresaci programu	22
7. Realizatorzy programu.....	23
8. Przewidywane efekty realizacji programu	23
9. Wskaźniki ewaluacji.....	24
10. Wdrażanie programu.....	24
11. Monitorowanie i sprawozdawczość programu	24
12. Zasady finansowania programu	25
13. Część programowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Obszar 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna	26
Obszar 2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej	29
Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.....	33
Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	35

1. Przemoc domowa i profilaktyka – kwestie definicyjne

1.1 Pojęcie przemocy domowej

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy za przemoc domową uznaje się:

- zachowania jednorazowe lub powtarzalne,
- działanie (dokonanie jakiejś czynności) lub zaniechanie dokonania czynności,
- działanie umyślne,
- działanie wywołujące szkodę i cierpienie.

W formularzu „NK - A”, który jest załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku, w sprawie procedury „NK” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, w ramach każdego rodzaju przemocy fizycznej wskazano na ich formy, tj.:

- przemoc fizyczna - bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie, popychanie, uderzanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk, ciągnięcie za włosy, itp.,
- przemoc psychiczna - izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, demoralizowanie, ciągłe niepokojenie, upokarzanie, zawstydzanie, itp.,

- przemoc seksualna - zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych, itp.,
- przemoc ekonomiczna - niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie, itp.,
- przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej - wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, itp.,
- inne formy przemocy - np. zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków, itp.

Ustawa w art. 2 ust. 1 pkt. 2 wskazuje, że jako osobę doświadczającą przemocy rozumieć należy:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego,

którzy doświadczają przemocy domowej.

Osobą doświadczającą przemocy domowej jest także małoletni, który jest świadkiem przemocy wobec osób wymienionych w pkt. 2 (art. 2 ust. 2).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 osobą stosującą przemoc jest pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2. Ustawa stanowi również, że jako świadka przemocy domowej należy rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4).

Ustawowa definicja przemocy domowej odnosi się do zakresu zachowań penalizowanych przez art. 207 Kk, z którego najczęściej kwalifikowane są działania przemocy domowej:

- Art. 207 § 1 - kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- Art. 207 § 1a - kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- Art. 207 § 2 - jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- Art. 207 § 3 - jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

Należy podkreślić, że art. 207 Kk dotyczy przestępstwa znęcania się, a nie przestępstwa przemocy domowej. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie wprowadza nowego typu przestępstwa przemocy domowej – ma znaczenie tylko w kontekście realizacji przez administrację publiczną zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W literaturze przedmiotu przemoc definiuje się jako wszystkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji. Zwraca się również uwagę, że przemoc, obejmując wszystkie atakujące, nadzorujące i kontrolujące zachowania, które obejmują przemoc fizyczną, seksualną, emocjonalną,

ekonomiczną i cyberprzemoc, tworzy ciąg zachowań, których celem jest uzależnienie ofiary i podporządkowanie jej sprawcy.

Podkreśla się również, że przemoc, jako zachowanie intencjonalne, narusza dobra i prawa jednostki, powoduje psychiczne, fizyczne, materialne i symboliczne szkody, prowadzi także do wzmocnienia bezradności i braku wiary w możliwość zmiany sytuacji. Jest także specyficzną relacją pomiędzy jednostkami lub grupami, którą charakteryzuje stosowanie przez jednego z uczestników tej relacji przeważającej siły lub groźby jej stosowania w celu wywarcia wpływu, ograniczenia wolności i naruszenia godności.

W świadomości społecznej z pojęciem przemocy często ząębą się pojęcie agresji – zdarza się, że są traktowane zamiennie i jednoznacznie.

Należy jednak podkreślić, że pojęcie agresji najczęściej odnoszone jest do zachowań i działań, które mają wrogi lub napastliwy charakter, a które mają na celu spowodowanie czyjejś szkody, straty lub bólu. Agresja i przemoc prowadzą do powstania krzywdy lub strat, a celem przemocy jest przede wszystkim wywarcie nacisku i przejęcie władzy nad drugą osobą. Ponadto w akcie agresji zaangażowane są obie strony, a przemoc jest jednostronna. Uważa się także, że zachowania agresywne przyjmując formę ataku fizycznego lub psychicznego, napaści, znieważenia, poniżenia, pobicia, w znacznie mierze wyczerpują znamiona przemocy.

1.2 Profilaktyka i jej poziomy

Pojęcie profilaktyki rozumiane jest jako ogół działań zmierzających do zmniejszenia prawdopodobieństwa pojawienia się niepożądanych zachowań, przy czym najskuteczniejsze są oddziaływania całościowe, wielowymiarowe, interdyscyplinarne i osadzone w kontekście społecznym (rodzinie, środowisku). Działania takie mogą być realizowane na trzech poziomach:

- profilaktyki pierwszorzędowej - skierowanej do grup niskiego ryzyka, które obejmują szerokie, niezdiagnozowane populacje. Składają się na nią działania polegające na upowszechnieniu wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, jej przyczyn i zjawisk pokrewnych, zasad i sposobów udzielania pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, upowszechnieniu wiedzy na temat form wsparcia dostępnych w powiecie,
- profilaktyki drugorzędowej – adresowanej do grup zwiększonego ryzyka. Jej celem jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji oraz umożliwienie wycofania

- się z zachowań ryzykowanych. Działania te polegają w szczególności na zapobieganiu nawrotom kryzysów u osób, którym udzielano wsparcia, ujawnianiu i eliminowaniu zachowań przemocowych, umożliwieniu wycofania się z nieprawidłowych zachowań,
- profilaktyki trzeciorzędowej - adresowanej do grup wysokiego ryzyka. Jej celem jest przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu dysfunkcji i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do prawidłowego życia w społeczeństwie. Działania w tym zakresie obejmują opracowywanie i wdrażanie procedur wspierania klientów dotkniętych przemocą oraz ich rodzin, przeciwdziałanie pogłębianiu się zachowań przemocowych oraz zapobieganie następstwom społecznym wynikającym ze stosowania przemocy w rodzinie.

2. Podstawy prawne systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi postępowanie podmiotów, które realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej, które stanowią fundament prawny Powiatowego Programu Profilaktyki Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 są:

- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U.2023 poz. 1163).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 poz. 1166),

Treść i postanowienia zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy domowej, tj.:

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Przemysła na lata 2023 – 2030.

3. Analiza zjawiska przemocy domowej w mieście Przemysłu

Informacje zwarte w Strategii Rozwiązywanie Problemów Społecznych wskazują, że 41,8% Przemysłan doświadcza lub doświadczało w przeszłości przemocy domowej. Wśród kobiet jest to 45,6%, wśród mężczyzn - 31,2%. Była lub jest to przemoc ze strony życiowego partnera (męża 47,6%, żony 11,9%, konkubenta 23,8%), a także rodziców (38,1%) lub innych członków rodziny (14,3%). Najczęściej doświadczaną przemocą była przemoc fizyczna (88,1%) i psychiczna (81%), rzadziej ekonomiczna (17,7%), seksualna (7,1%) i zaniedbanie (9,5%). Dane te są zbieżne z wynikami badań przeprowadzonymi wśród uczniów przemyskich szkół.

Wśród badanych, którzy doświadczyli przemocy w domu, zdecydowana większość (85,7%, 36 osób) nie zgłaszała nikomu tego faktu. Wśród pozostałych 7,1% mówiło o tym własnemu rodzicowi, po 4,8% rodzicowi osoby stosującej przemoc, dzielnicowemu i koleżance, po 2,4% własnemu dziecku, psychologowi, kuratorowi sądowemu lub podczas kontaktu z telefonem zaufania „Niebieska linia”.

Mieszkańcy Przemysła wiedzą, co jest przemocą, chociaż wiedza ta jest niepełna. Kojarzą ją przede wszystkim z przemocą fizyczną (uderzanie 85,8%, kopanie 79,6%, duszenie 78,8%, szarpanie 72,6%, przypalanie ciała przedmiotami 69,9%), mniej, niż 2/3 wie, że przemocą jest także wyśmiewanie (56,6%), szantaż (55,8%), ośmieszanie (52,2%) i nadmierna krytyka (51,3%, 58 osób). Należy nadmienić, że przemocy lub nadużyć seksualnych na takim samym poziomie doświadczają też małoletnie dzieci, co oznacza, że w każdej grupie klasowej liczącej 25-30 dzieci jest przynajmniej jedno dziecko, które doświadczyło tej formy przemocy.

Badania wykazały, że osoby, które doświadczały przemocy domowej, rzadko komukolwiek o tym opowiadały, zrobiło to tylko 14,4% z nich, a mniej niż połowa (42,9%) zdecydowała się szukać gdziekolwiek pomocy. Instytucjami, do których Przemysłanie zgłaszają się po pomoc jest najczęściej Policja, tylko nieliczne osoby zgłaszały się do MOPS, psychologa lub psychiatry. Wskazuje to na dążenie do rozwiązania problemu raczej poprzez interwencję służb i wystraszenie sprawcy przemocy, a nie na świadomość konieczności wzmocnienia swoich sił psychicznych, które są niezbędne do zmiany takiej sytuacji.

Z badań wynika, że pomimo, iż mieszkańcy Przemyśla wiedzą, co jest przemocą, w ich świadomości funkcjonuje wiele fałszywych przekonań co do cech rodzin, w których może dochodzić do przemocy.

Połowa Przemyslan silnie kojarzy przemoc z problemem alkoholowym (50,4%) i ogólnym pojęciem „patologia” (48,7%). Tylko 46,1% uważa, że takie cechy, jak status materialny rodziny, miejsce zamieszkania, stan zdrowia członków rodziny lub ich wykształcenie, nie są czynnikami „chroniącymi” przed przemocą. Tylko co czwarty (28,7%) uważa, że cechy te nie mają żadnego znaczenia (można więc przyjąć, że w ich świadomości nie funkcjonują szkodliwe mity dotyczące przemocy). Pozostali (18,3%) poza odpowiedzią „to bez znaczenia” wskazali także na inne cechy rodziny, które zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia domowej przemocy.

Większość mieszkańców Przemyśla wie, że przemoc domowa to przestępstwo (74,3%), a będąc jej świadkiem należy reagować (73,5%). Jednak już tylko 54,9% zgadza się ze stwierdzeniem, że należy takie sytuacje zgłaszać na Policję. Można więc wnioskować, że reakcje na przemoc domową w przypadku połowy mieszkańców Przemyśla mogą mieć charakter „sąsiedzkiej interwencji”, ale już nie wezwania na pomoc służb, w których obowiązkach i kompetencjach jest działanie w takiej sytuacji.

Należy także zauważyć, że nawet osoby, które zgadzały się przynajmniej z jednym z powyższych, zgadzały się z mitami na temat przemocy domowej. Co trzeci mieszkaniec Przemyśla (34,5%) jest przekonany, że jeżeli ofiara przemocy faktycznie jej doświadczała, to zakończyłaby związek. Według 22,1% przemoc domowa to wstyd, 15% uważa, że jeżeli ofiara przemocy będzie chciała pomocy, to sama jej poszuka, a 10,6% - że wina leży zawsze po dwóch stronach. Aż 14,2 % jest przekonanych, że instytucje nie są w stanie pomóc ofierze przemocy.

Można więc wnioskować, że mieszkańcy Przemyśla wiedzą co jest przemocą, chociaż najczęściej kojarzą ją z przemocą fizyczną. Wiedzą także, w jakich instytucjach mogą szukać pomocy w sytuacji wystąpienia tego zjawiska w ich domach oraz to, że przemoc domowa jest przestępstwem.

Jednak pomimo posiadania tej wiedzy i infrastruktury pomocowej – rzadko z niej korzystają. Tylko co szósta osoba doświadczająca przemocy decyduje się powiedzieć komuś o swoich doświadczeniach, a co drugi - korzysta z pomocy instytucji. Przy czym wszystkie osoby, które zdecydowały się na przerwanie milczenia, skorzystały z pomocy specjalistów w różnych instytucjach.

Pokazuje to, że olbrzymie znaczenie w wyjściu z przemocy ma rozmowa z osobą, która nie będzie poddawać w wątpliwość powziętych informacji i zmotywuje do poszukiwania specjalistycznej pomocy.

Diagnoza pokazała też, że pomimo dotychczasowych kampanii społecznych, ciągle funkcjonuje mit, że przemoc domowa dotyczy raczej rodzin alkoholowych i tych, które są oceniane jako „patologia”. Stawia to w trudnej sytuacji osoby doświadczające przemocy, które funkcjonują w rodzinach o wysokim statusie społecznym. Lęk przed utratą dobrej opinii i stygmatyzacją może być tak silny, że wiele osób prawdopodobnie zdecyduje się na utrzymanie status quo nawet za cenę cierpienia. Natomiast otoczenie, nawet pomimo oczywistych faktów potwierdzających występowanie przemocy domowej raczej nie będzie skłonne uwierzyć w informacje, że w rodzinie, która w ich opinii funkcjonuje prawidłowo, występuje taki problem. Większe będą też opory u osoby doświadczającej przemocy przed wyjawieniem prawdy i poszukiwaniem pomocy.

Te dwa wnioski ukazują nowe kierunki działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, które mogą być realizowane przez instytucje.

Pierwszym z tych działań powinny być lokalne kampanie zachęcające mieszkańców miasta do reagowania w sytuacjach, kiedy może istnieć przypuszczenie, że osoby z ich sąsiedztwa czy członkowie rodziny mogą doświadczać przemocy. Powszechnie znane hasło „Widzisz – reaguj” należy uzupełnić o wiedzę, jakiego rodzaju ma to być reakcja (np. zapytanie, co się stało, wezwanie Policji lub poinformowanie konkretnej instytucji). Może się bowiem okazać, że prowokowanie rozmowy o problemie i okazanie życzliwości może być pierwszym krokiem do poszukiwania pomocy.

Drugim kierunkiem działania powinno być oderwanie skojarzenia zjawiska przemocy domowej z pojęciem „patologia” w potocznym znaczeniu. W tym kontekście pojęcie to oznacza coś negatywnego, wstydlivego, niepożądanego, coś, co należy ukryć i nie należy o tym mówić osobom postronnym. Trudno więc dziwić się, że osoby dla których przemoc domowa jest tożsama z „patologią”, nie będą chciały przyznać się do jej doświadczania czy stosowania. Działania informacyjne i edukacyjne powinny kształtować kojarzenie, że występowanie przemocy domowej jest problemem, który należy i można rozwiązać.

Uwzględniając powyższe informacje, w strategii postuluje się o:

- Poszerzanie i pogłębianie wiedzy mieszkańców Przemyśla na temat zjawiska przemocy domowej, przede wszystkim psychicznej, seksualnej, ekonomicznej i cyberprzemocy.

- Kształtowanie u mieszkańców Przemyśla umiejętności rozpoznawania symptomów przemocy domowej.
- Podejmowanie działań zmierzających do przełamania bariery wstydu u osób doświadczających przemocy domowej przed zwróceniem się o pomoc specjalistyczną (psycholog, pedagog, terapeuta, pracownik socjalny).
- Kształtowanie świadomości odpowiedzialności prawnej świadków przemocy domowej – sąsiadów, osób postronnych.
- Poszerzanie wiedzy mieszkańców Przemyśla na temat sposobów reagowania na zjawisko przemocy domowej oraz instytucji, do których może zwrócić się świadek przemocy domowej.
- Kształtowanie u mieszkańców Przemyśla postawy życzliwości wobec osób doświadczających przemocy domowej.
- Oderwanie pojęcia „przemoc domowa” od pojęcia „patologia”.
- Podnoszenie kwalifikacji specjalistów pracujących z dzieckiem i rodziną, w tym nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych.

4. Zasoby instytucjonalne miasta Przemyśla

4.1 Instytucje i organizacje na terenie miasta Przemyśla realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Instytucje i organizacje na terenie miasta Przemyśla, które realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, pomocy dzieciom i rodzinie oraz pełnią funkcje wspierające:

- Prezydent Miasta Przemyśla,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemyślu,
- Komenda Miejska Policji w Przemyślu,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach,
- Sąd Rejonowy i Sąd Okręgowy w Przemyślu,
- Kuratorzy sądowi,
- Ośrodek Kuratorski w Przemyślu,
- Prokuratura Rejonowa i Prokuratura Okręgowa w Przemyślu,
- Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom w Przemyślu,
- Straż Miejska w Przemyślu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu,
- Instytucjonalna i rodzinna piecza zastępcza,
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne w Przemyślu,
- Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego - porady prawne i mediator,
- Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
- Lokalne Centrum Wsparcia Środowiskowego Zaburzeń Psychicznych w Przemyślu,
- Centrum Zdrowia Psychicznego,
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnień,
- Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia w Przemyślu,
- Grupy wsparcia AA i Al Anon,
- Klub Abstynenta „ALFA”,
- Publiczne i niepubliczne placówki oświatowe, w tym żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe,

- Świetlice środowiskowe w Przemyślu,
- Młodzieżowy Dom Kultury w Przemyślu,
- Przemyska Biblioteka Publiczna,
- Przemyski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem,
- Ośrodek Wsparcia Socjalnego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Przemyślu,
- Centrum Integracji Społecznej,
- Związek Harcerstwa Polskiego,
- Centrum Aktywizacji Społecznej,
- Polski Związek Niewidomych,
- Polski Związek Głuchych,
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Przemyska Rada Kobiet,
- Przemyska Rada Seniorów,
- Duszpasterstwo młodzieży i rodzin,
- Caritas Archidiecezji Przemyskiej.

4.2 Analiza SWOT

W celu identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, przeprowadzono analizę SWOT, która pozwoliła określić, jakim potencjałem i zasobami dysponuje miasto Przemyśl w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijająca się współpraca służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, 2. Zaangażowanie placówek edukacyjnych i wychowawczych oraz MOPS w Przemyślu, MOZU w Przemyślu i KMP w Przemyślu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakorzenione w społeczeństwie stereotypy dot. zjawiska przemocy domowej, 2. Zakorzeniony stereotyp, że przemoc domowa jest częścią problemu uzależnienia od alkoholu, 3. Funkcjonujące w społeczności lokalnej przeświadczenie, że sprawy rodzinne

<p>w działalność edukacyjną i profilaktyczną,</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Wiedza specjalistów pracy socjalnej i służby kuratorskiej na temat potencjalnych zagrożeń w konkretnych rodzinach i przeciwdziałanie eskalacji przemocy domowej, 4. Systematycznie podnoszone kwalifikacje przez kadre specjalistów pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, 5. Organizowane przez ZI szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla przedstawicieli zawodów medycznych i przedstawicieli oświaty, 6. Realizacja kampanii społecznych mających na celu zwiększenie świadomości problemu przemocy domowej, 7. Zwiększająca się świadomość społeczna na temat przemocy domowej, coraz więcej reakcji ze strony społeczności lokalnej na zjawiska przemocowe, 8. Duża aktywność społeczności lokalnej w zakresie wzajemnego wsparcia, regularne akcje pomocowe i duże zainteresowanie nimi, 9. Reagowanie pracowników socjalnych i dzielnicowych na każde zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy, także anonimowe, 10. Prowadzenie regularnej lub pogłębionej pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin doświadczających przemocy domowej, 11. Zaplecze instytucjonalne realizujące zadania na rzecz osób uwikłanych w przemoc m. in. MOZU, OWS przy MOPS w Przemyslu, PPP, GKRPA w Przemyslu, Dzienny Oddział Terapii Uzależnień, Centrum 	<p>winną się rozwiązywać bez udziału służb,</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Roszczeniowa postawa części mieszkańców wobec służb i instytucji, 5. Niska kultura życia rodzin skutkująca nieprawidłowym wychowaniem dzieci w tym niska świadomość potrzeby zmiany zachowań, 6. Bierna postawa lub niewystarczająca motywacja rodzin do podejmowania zmian mających na celu ochronę przed wykluczeniem społecznym i zmianą sposobu życia, 7. Bardzo długi okres oczekiwania na terapię rodzin i terapię dzieci i młodzieży, 8. Istnienie obszarów miasta (budynki socjalne), gdzie trudne społecznie zjawiska są stale obecne (alkoholizm, narkomania, niski poziom kompetencji wychowawczych, bezrobocie itp.), 9. Ograniczona możliwość zabezpieczenia interwencyjnego osoby dotkniętej przemocą domową niepełnosprawnej ruchowo, leżącej, nieporadnej ze względu na stan psychofizyczny (zarówno małoletniej, jak i dorosłej) w sytuacji gdy osoba stosująca przemoc domową jest jedynym opiekunem i została czasowo pozbawiona możliwości kontaktu/przebywania z osobą doświadczającą przemocy, 10. Brak mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób doświadczających przemocy, jako przejściowej formy schronienia dla osób opuszczających SOW, 11. Funkcjonujące w świadomości społecznej przekonanie, że pojęcie „przemocy domowej” ogranicza się tylko do jej form fizycznych, 12. Brak specjalistów z zakresu leczenia uzależnienia od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, 13. Niewielka ilość nieodpłatnych szkoleń dla przedstawicieli służb pracujących w obszarze przemocy domowej, 14. Niewystarczająca ilość specjalistów ds. przemocy domowej,
---	--

- Zdrowia Psychicznego, Policja, Prokuratura, SR w Przemysłu i SO w Przemysłu, Ośrodek Kuratorski, Żandarmeria Wojskowa, PKPS, świetlice środowiskowe, zatrudnienie psychologów i pedagogów w placówkach edukacyjnych,
12. Działalność Centrum Aktywizacji Społecznej,
 13. Istniejąca oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży- sport, świetlice środowiskowe, oferta Młodzieżowego Domu Kultury, oferta sportowa, działalność Związku Harcerstwa Polskiego, zagospodarowanie terenów zielonych itp.,
 14. Poszerzanie oferty pomocowej przez placówki ochrony zdrowia,
 15. Szeroko rozpowszechniana informacja na temat instytucji niosących pomoc osobom uwikłanym w przemoc (media, ulotki, plakaty, kampanie społeczne, strony internetowe),
 16. Dobry dostęp do instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej dla mieszkańców miasta,
 17. Szybszy dostęp do części instytucji wsparcia, relatywnie krótki czas oczekiwania na konsultacje u części specjalistów,
 18. Łatwy, nieograniczony dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej i mediatora,
 19. Zapewnienie rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej specjalistycznego, darmowego wsparcia.
 15. Braki i rotacja kadr funkcjonariuszy policji (dzielnicowych),
 16. Niewielkie zaangażowanie części instytucji zobligowanych ustawą ds. przeciwdziałania przemocy domowej, zwłaszcza ochrony zdrowia, do pracy na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy domowej,
 17. Niewielkie zaangażowanie części instytucji zobligowanych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej do jej przeciwdziałania, zwłaszcza ochrony zdrowia, do pracy na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy domowej,
 18. Bardzo długi czas oczekiwania na konsultację u psychiatry dziecięcego,
 19. Brak w instytucjach realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i interwencji kryzysowej (MOPS, MOZU) pokoju przystosowanego do spotkań i pracy z dziećmi,
 20. Zbyt mała ilość świetlic środowiskowych,
 21. Brak na terenie miasta organizacji pozarządowych wspierających osoby i rodziny doświadczające przemocy,
 22. Zbyt mała liczba programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
 23. Niewystarczające nakłady finansowe na tworzenie oferty pomocowej dla osób uwikłanych w przemoc,
 24. Niewystarczające nakłady finansowe przeznaczane na doksztalcanie kadry w zakresie problematyki przemocy domowej,
 25. Brak grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej,
 26. Przedłużające się sprawy sądowej lub szybkie umarzenie spraw karnych,
 27. Małe zainteresowanie programami korekcyjno – edukacyjnymi ze strony osób stosujących przemoc.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany w zapisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej umożliwiające skuteczne kierowanie sprawców przemocy na program korekcyjno – edukacyjny i psychologiczno – terapeutyczny oraz obowiązek jego ukończenia, 2. Prowadzenie długofalowej polityki dotyczącej ochrony dzieci przed krzywdzeniem, 3. Przychylność władz samorządowych i lokalnych mediów, 4. Chęć rozwoju podnoszenia kwalifikacji przez część specjalistów, 5. Rosnąca świadomość społeczna na temat problemu przemocy domowej i krzywdzenia dzieci, 6. Wzrastająca świadomość przyczyn i konsekwencji przemocy domowej wśród duchownych, 7. Edukacyjna rola mediów – ukazywanie pozytywnej pracy służb społecznych, 8. Coraz większa otwartość społeczności lokalnej na udział w proponowanych akcjach, programach, systemowych formach wsparcia, 9. Skuteczniejsza izolacja OSPD od ODPD, 10. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenia kwalifikacji kadr pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt rozbudowana dokumentacja pochłaniająca wiele czasu osobom powołanym do pomagania, 2. Niespójne i niejasne zapisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i aktów wykonawczych, 3. Brak wzajemnego wsparcia i współpracy pomiędzy instytucjami realizującymi zadania z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, 4. Niepełne dane na temat zjawiska przemocy domowej, co z kolei skutkuje niepełną diagnozą i niewystarczającym rozeznaniem potrzeb, 5. Coraz większe zagrożenie dla funkcjonowania rodzin płynące z dostępu do środków psychoaktywnych i alkoholu, 6. Brak zaufania części społeczności miasta Przemyśla do współpracy ze służbami, 7. Uzasadnianie przez osoby doświadczające przemocy domowej bierności w działaniach na rzecz zmiany sytuacji wartościami religijnymi i tradycją, 8. Utrzymująca się niechęć świadków przemocy do zgłaszania tego faktu odpowiednim służbom, 9. Angażowanie dzieci w konflikty osób dorosłych, obciążanie odpowiedzialnością za problemy rodzinne, 10. Niewielka świadomość części społeczeństwa na temat wpływu przemocy domowej doświadczanej w dzieciństwie na życie w okresie dorosłości, 11. Dziedziczenie złych nawyków, zachowań i kryzysów w rodzinie, 12. Rosnąca liczba młodzieży dopuszczających się przemocy, 13. Starzenie się społeczeństwa, 14. Ograniczone możliwości szybkiego wynajmu mieszkania/pokoju na otwartym rynku przez osoby doświadczające przemocy (w szczególności z dziećmi), w tym na zasadzie wymiany barterowej (wynajem

	<p>za opiekę), m. in. z powodu wysokich kosztów najmu, czy braku dostępnej ad hoc lub znanej uprzednio puli osób wynajmujących lokale na preferencyjnych warunkach lub w ramach umowy barterowej,</p> <ol style="list-style-type: none">15. Utrzymujące się stereotypy dotyczące zjawiska przemocy domowej i lekceważący stosunek do problemów z niej wynikających,16. Wciąż funkcjonujące ciche przyzwolenie na przemoc domową, deprecjonowanie i stygmatyzacja osób doświadczających przemocy domowej,17. Wzrastająca liczba osób z chorobami i zaburzeniami psychicznymi.
--	--

5. Cele i założenia programu

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba że przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowią inaczej. Zapisy uzupełniające zadania podmiotów zaangażowanych w realizację zadań z powyższego zakresu zawarte są w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Dodatkowo powiaty realizują także zadania zlecone przez administrację rządową, do których należy:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

Cel główny programu:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Cele szczegółowe programu:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel główny i cele szczegółowe programu realizowane będą w perspektywie programowej w latach 2025-2030 i działania z nich wynikające umiejscowione będą w:

- obszarze profilaktyki - obejmującym działania edukacyjne i informacyjne dla ogółu mieszkańców miasta Przemyśla,
- obszarze interwencji - obejmującym działania będące następstwem ujawnienia lub potwierdzenia stosowania przemocy wobec konkretnych osób,
- obszarze edukacji - uwzględniającym działania, których celem jest wzbogacenie wiedzy specjalistów pracujących na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową.

6. Adresaci programu

Program skierowany jest do rodzin w tym rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, dzieci i młodzieży w tym wychowujących się w rodzinach zagrożonych przemocą, rodzin niewydolnych opiekuńczo - wychowawczo, niezaradnych życiowo, przedstawicieli instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, społeczności lokalnej.

7. Realizatorzy programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 - 2030 realizowany będzie w oparciu o sieć instytucji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie Miasta Przemyśla, tj.:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemyślu,
- Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemyślu,
- Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu,
- UM w Przemyślu,
- Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach,
- Placówek oświatowych,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Przemyślu,
- Organizacje pozarządowe.

8. Przewidywane efekty realizacji programu

Zakłada się, że efektami realizacji programu będą:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie u dzieci i młodzieży wiedzy na temat przemocy i agresji oraz umiejętności korzystania z pomocy innych,
- zwiększenie u dzieci i młodzieży poczucia własnej wartości, poczucie sprawczości, poprawa komunikacji w grupie, nauka sposobów rozwiązywania konfliktów bez agresji i przemocy, nauka sposobów radzenia sobie z agresją,
- dostarczenie rodzicom i opiekunom wiedzy na temat prawidłowych metod wychowawczych,
- wzrost wiedzy i umiejętności rodziców w prawidłowym funkcjonowaniu i radzeniu sobie z trudnościami wychowawczymi oraz wzmocnienie w radzeniu sobie z problemami,
- zwiększenie świadomości rodziców w zakresie zjawiska przemocy i zachowań agresywnych wśród dzieci, wzrost umiejętności wychowawczych, samoświadomość i wzrost wiedzy na temat procedury „Niebieskie Karty”,

- podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli n/t agresji i zjawiska przemocy w tym przemocy w rodzinie. Wzrost wiedzy i kompetencji w zakresie działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- podniesienie społecznej wrażliwości na występowanie przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci,
- zwiększenie skuteczności ochrony dziecka przed krzywdzeniem,
- podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

9. Wskaźniki ewaluacji

Wskaźnikami ewaluacji będzie:

- liczba upowszechnionych materiałów,
- liczba spotkań, warsztatów, szkoleń,
- liczba uczestników spotkań, warsztatów, szkoleń,
- liczba i rodzaj programów,
- liczba uczestników programów.

10. Wdrażanie programu

Program będzie przekazany poszczególnym realizatorom celem podjęcia określonych działań. Ma on charakter otwarty i może być systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb.

11. Monitorowanie i sprawozdawczość programu

Za koordynację i sprawozdawczość z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 - 2030 odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemyślu.

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do MOPS w Przemyślu, który do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Prezydentowi Miasta Przemyśla sprawozdanie z jego realizacji.

12. Zasady finansowania programu

Źródłem finansowania programu będą środki pochodzące z budżetu Gminy Miejskiej Przemyśl, przekazane do dyspozycji MOPS w Przemyślu, dotacji z budżetu państwa, funduszy unijnych, grantów oraz innych źródeł.

13. Część programowa

Obszar 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel	
Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	
Kierunek działań 1.1	
Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej	
Rodzaje działań	Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową.
Realizatorzy	Prezydent Miasta Przemyśla, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemyślu, MOPS w Przemyślu, KMP w Przemyślu.
Działanie	Przeprowadzenie diagnozy / analizy zjawiska przemocy domowej na obszarze miasta Przemyśla – nie rzadziej, niż raz na 4 lata.
Wskaźniki	Liczba opracowanych diagnoz oraz analiz zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu.
Kierunek działań 1.2	
Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej	
Rodzaje działań	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które: <ul style="list-style-type: none"> - obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie, opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, - promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla ODPD, oraz interwencję wobec OSPD, • Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej

	<p>w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmatematycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.
Realizatorzy	Prezydent Miasta Przemysła, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemysłu, MOPS w Przemysłu, KMP w Przemysłu, Rada Miejska w Przemysłu, MOZU w Przemysłu, PPP w Przemysłu oraz placówki oświatowe, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemysłu oraz placówki ochrony zdrowia, SOW w Korytnikach, Polskie Towarzystwo Walki z Kalcetwem o/Przemysł, organizacje pozarządowe i kościelne.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja kampanii i konferencji na temat przeciwdziałania przemocy domowej, • Organizacja spotkań informacyjnych na temat przyczyn i skutków przemocy, • Umieszczanie informacji nt. zjawiska przemocy domowej na stronach internetowych instytucji, • Rozprowadzanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych na temat zjawiska przemocy i jego konsekwencji, • Prowadzenie działań promujących podnoszenie świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy domowej.
Termin realizacji	Lata 2025-2030
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych kampanii ogólnopolskich, • Liczba zorganizowanych spotkań, • Liczba przeprowadzonych materiałów informacyjnych i edukacyjnych, • Liczba osób, którym udzielono informacji.
Kierunek działań 1.3	
Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	
Rodzaje zadań	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową.
Realizatorzy	Prezydent Miasta Przemysła, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemysłu, KMP w Przemysłu, SR w Przemysłu, Rada Miejska w Przemysłu, MOZU w Przemysłu, PPP w Przemysłu, Wydział Edukacji i Sportu UM w Przemysłu oraz placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i kościelne.
Działania	Opracowanie i realizacja programów, w tym w ramach programów osłonowych, służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową.

Termin realizacji	Lata 2025 -2030
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych programów, • Liczba uczestników programów.
Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej	Kierunek działań 1.4
Rodzaje zadań	Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.
Realizatorzy	Prezydent Miasta Przemysła, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemysłu, MOPS w Przemysłu.
Działania	Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Przekazanie pod obrady Rady Miejskiej projektu uchwały wraz z opracowanym Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.
Termin realizacji	Lata 2025-2030
Wskaźniki	• Liczba opracowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ODPD.

Obszar 2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel	
Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej	
<p>Kierunek działań 2.1</p> <p>Rozwój infrastruktury samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy</p>	
Rodzaje zadań	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnienie baz danych podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy ODPD, • Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy ODP, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – punktów konsultacyjnych dla ODPD, – ośrodków wsparcia dla ODPD, – specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ODPD, – domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, – ośrodków interwencji kryzysowej, – innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla ODPD. • Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy ODPD.
Realizatorzy	Prezydent Miasta Przemysła, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemysłu, MOPS w Przemysłu, KMP w Przemysłu, Rada Miejska w Przemysłu, Wydział Edukacji i Sportu UM w Przemysłu, organizacje pozarządowe i kościelne.
Działanie	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie punktów konsultacyjnych dla ODPD, • Podejmowanie wspólnych inicjatyw instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie pomocy ODPD, • Funkcjonowanie placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla ODP w tym punktu interwencji kryzysowej, domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ODPD.
Termin realizacji	Lata 2025-2030

Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla ODPD, • Liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla ODPD, • Liczba utworzonych w danym roku specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ODPD, • Liczba utworzonych w danym roku domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, • Liczba utworzonych w danym roku ośrodków interwencji kryzysowej, • Liczba utworzonych w danym roku innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla ODPD, <p>Liczba projektów zrealizowanych wspólnie z podmiotami i organizacjami pozarządowymi.</p>
	Działanie 2.2
	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej
Rodzaje zadań	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej, • Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób ODPD, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.
Działania	Opracowanie i upowszechnienie informacji (ulotki, plakaty, informatory, materiały umieszczane w Internecie) na temat poradnictwa medycznego, prawnego, psychologicznego, socjalnego, zawodowego oraz rodzinnego (ulotki, plakaty, materiały informacyjne w mediach i na stronach internetowych).
Realizatorzy	Prezydent Miasta Przemysła, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemysłu, MOPS w Przemysłu, KMP w Przemysłu, Rada Miejska w Przemysłu, MOZU w Przemysłu, PPP w Przemysłu oraz placówki oświatowe, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemysłu oraz placówki ochrony zdrowia, SOW w Korytnikach, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem o/Przemysł, organizacje pozarządowe i kościelne.
Termin realizacji	Lata 2025-2030
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych materiałów informacyjnych, • Liczba materiałów upowszechniających informację na temat możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej, • Liczba ODPD uczestniczących w indywidualnych i grupowych formach wsparcia, • Liczba ODPD korzystających z poradnictwa.

Kierunek działań 2.3

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

<p>Rodzaje działań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie poradnictwa medycznego, prawnego, psychologicznego, socjalnego w ramach działalności Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej w Przemysłu, Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu, Ośrodka Wsparcia Socjalnego w Przemysłu, punktu nieodpłatnej pomocy prawnej przy UM w Przemysłu oraz inne podmioty, • Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, • prawnej, socjalnej, rodzinnej dla ODPD, • Zapewnienie ODPD pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne, • Zapewnienie ODPD pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej, • Zapewnienie ODPD pomocy świadczonej przez SOW, • Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania dla ODPD. • Realizowanie przez instytucje pomocy w formie poradnictwa medycznego, prawnego, psychologicznego, socjalnego, zawodowego oraz rodzinnego, • Zapewnienie ODPD całodobowych miejsc w SOW, • Funkcjonowanie MOZU w Przemysłu, • Działalność OWS przy MOPS w Przemysłu, • Realizacja działań terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla ODPD • Kontynuowanie współpracy z SOW w Korytnikach, • Funkcjonowanie lokalnych telefonów zaufania, • Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
<p>Działania</p>	<p>Prezydent Miasta Przemysła, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemysłu, MOPS w Przemysłu, KMP w Przemysłu, Rada Miejska w Przemysłu, MOZU w Przemysłu, PPP w Przemysłu oraz placówki oświatowe, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemysłu oraz placówki ochrony zdrowia, SOW w Korytnikach, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem o/Przemysł, organizacje pozarządowe i kościelne.</p>
<p>Realizatorzy</p>	<p>Lata 2025-2030</p>
<p>Termin realizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba punktów konsultacyjnych, • Liczba ODPD korzystających z pomocy oferowanej przez punkty konsultacyjne, • Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego w MOZU w Przemysłu i OWS przy MOPS w Przemysłu,
<p>Wskaźniki</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla ODPD, • Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla ODPD, • Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, • Liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej), • Liczba grup terapeutycznych, • Liczba grup wsparcia, • Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, • Liczba ODPD, które skorzystały z pomocy w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla ODPD, • Liczba lokalnych linii telefonicznych dla ODPD, • Liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji, • Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia.
Kierunek działań 2.4	
Monitorowanie działań pomocowych	
Rodzaje działań	Monitorowanie pomocy udzielanej ODPD.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą, • Monitorowanie sytuacji OSPD po opuszczeniu ośrodków wsparcia.
Realizatorzy	SOW w Korytnikach.
Wskaźniki	Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu SOW, w tym osób, u których przemoc domowa ustała.

	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, • Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do OSPD przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego, • Realizowanie programów wspierających dla OSPD zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla OSPD lub psychologiczno-terapeutycznymi dla OSPD. • Kontynuowanie współpracy z realizatorem programów korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych dla OSPD (SOW w Korytnikach).
Działania	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach.
Realizatorzy	Lata 2025-2030
Termin realizacji	
Wskaźniki	Sprawozdawczość SOW

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel	
Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	
Kierunek działań 4.1	
Wzmocnienie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	
Rodzaje działań	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z ODPD i z OSPD, w formie m. in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.
Działania	Organizacja superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia adresowanych do osób pracujących bezpośrednio z ODPD i z OSPD.
Realizatorzy	Prezydent Miasta Przemysła, Wydział Spraw Społecznych UM w Przemysłu, MOPS w Przemysłu, KMP w Przemysłu, Rada Miejska w Przemysłu, MOZU w Przemysłu, PPP w Przemysłu oraz placówki oświatowe, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemysłu oraz placówki ochrony zdrowia, SOW w Korytnikach, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem o/Przemysł, organizacje pozarządowe i kościelne.
Termin realizacji	Lata 2025-2030
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, • Liczba konsultacji dla przedstawicieli służb pracujących bezpośrednio z ODPD i z OSPD, • Liczba spotkań superwizyjnych, • Liczba osób uczestniczących w superwizji.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Marcin Kowalski